

Terménydiverzifikáció és parlag szabályok 2024-ben

A gazdatüntetéseknek köszönhetően létrejött, Közös Agrárpolitika feltételrendszerét egyszerűsítő szabályozási csomag számos ponton mérsékli a gazdálkodókat érintő termelést, illetve adminisztrációt érintő kötelezettségeit, egyúttal módosítja az (EU) 2021/2115, valamint az (EU) 2021/2116 KAP ST alaprendeleteket. A könnyítések közül néhány már a 2024-es támogatási évre vonatkozóan alkalmazandó és alkalmazható.

Az őszi vetések előtt az alábbiakban ismételten összefoglaljuk, hogy miben áll az egyszerűsítési csomag által 2024-ben a vetésváltás mellett elfogadható terménydiverzifikáció, illetve a nem termő területek kijelölési kötelezettsége (ezen belül parlag) a HMKÁ 8 előírás keretei között, tovább hogyan kerül 2025-től néhány kisebb előírás fenntartása mellett lényegében eltörlésre ez az előírás csoport.

Terménydiverzifikáció a HMKÁ 7. előírásban

A Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervből nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 16/2024. (IV. 9.) AM rendelet (a továbbiakban: Feltételeességi rendelet) év közbeni, június 29-től hatályos módosítása értelmében a HMKÁ 7. előírásban szereplő vetésváltási kötelezettséget a gazdálkodónak – döntésétől függően – lehetősége van terménydiverzifikációval teljesíteni.

Fontos kiemelni, hogy terménydiverzifikáció szempontjából különböző növénykultúrának tekinteni ugyanazon szabály szerint kell az egyes kultúrákat, mint vetésváltás szempontjából, valamint hogy terménydiverzifikáció szempontjából az egységes kérelem benyújtásának évében május 1. napjától szeptember 30. napjáig tartó időszakot kell figyelembe venni.

A terménydiverzifikáció szabályai a korábban „zöldítésben” szereplő szabályokat alapul véve kerültek kialakításra az alábbiak szerint:

- 10 hektár felett, de legfeljebb 30 hektár szántóterülettel rendelkezők:
 - o tárgyévben **legalább kétféle** szántóföldi növénykultúra, úgy hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el
- 30 hektár feletti szántóterülettel rendelkezők:
 - o tárgyévben **legalább három féle** szántóföldi növénykultúra, úgy hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át

Fontos továbbá megemlíteni, hogy a mentesülő üzemtípusok azonosak a korábban HMKÁ 7. keretében megismert, vetésváltás szempontjából mentesülőkkel.

HMKÁ 8. Parlag szabályok 2024-ben

Az Európai Bizottság a HMKÁ 8. tekintetében derogációt tett lehetővé kizárólag 2024-re. Az engedmény értelmében a HMKÁ 8. nem termelő tájképi elem és terület minimális arányának fenntartása keretében elegendő az is, ha a termelő a mezőgazdasági üzem szántóterületének legalább 4%-át a következőknek szenteli:

- Nem termelő tájképi elemek, beleértve a parlagon hagyott területet is, és/vagy
- Nitrogénmegkötő növények, és/vagy
- Ökológiai jelentőségű másodvetés

A 4% a fenti három lehetőség tetszőleges kombinációjával teljesíthető, az a fontos, hogy a szántóterület legalább 4%-át lefedjék. Fontos hogy a 4% az minimális követelmény, javasolt annál nagyobb területet megjelölni, mint HMKÁ 8 keretében elszámolni kívánt terület, hogy az esetleges területeltérések ne eredményezhessenek meg nem felelést.

Fontos továbbá kiemelni, hogy a fentiek értelmében parlagoltatni 2024-ben nem kötelező, hiszen a 4% más területtípussal is teljesíthető. Parlagoltatás esetén viszont csak talajtakarással rendelkező parlag fogadható el, illetve 2024-ben – az egységes kérelem benyújtásáig megtörtént – szárazúzással, talajtakarásos parlagként elfogadhatóak egyéb növénytakarók is.

A HMKÁ 8. keretében elszámolt parlag, nitrogénmegkötő növények vagy ökológiai jelentőségű másodvetések nem kezelhetők növényvédőszerrel. A HMKÁ 8-ban elszámolt parlag 5 év után is szántóterület marad.

Parlag típusa	HMKÁ 8. keretében elszámolható?	AÖP vonatkozó gyakorlatában elszámolható?
Talajtakarás nélküli pihentetett terület	NEM	NEM
Talajtakarásos parlag	IGEN	IGEN
2024-ben szárazúzással talajtakarásos parlagként elfogadható egyéb növénytakarók	IGEN	IGEN
Méhlegelő	IGEN	IGEN
Vadvirágos keverék	IGEN	IGEN
Tarlómaradványokkal és/vagy spontán zöld növényzettel borított parlagterület	IGEN	IGEN
Zöldugar	IGEN*	IGEN**

*kizárólag abban az esetben, ha a kaszálékot nem hordják le a pihentetési időszakban

**kivéve az AKG keretében létrehozott zöldugar

HMKÁ 8. előírás változása 2025-től (parlag)

A fentiekben ismertetett derogációs szabályok kizárólag a 2024-es évre vonatkoznak. 2025-től a HMKÁ 8-at is érinteni fogja már a KAP egyszerűsítési csomag, és az előírás jelentős változása várható. A nem termelő területek kijelölési kötelezettsége megszűnik, kizárólag a védett tájképi elemek megőrzése, illetve a költési és fiókanevelési időszakban a nem mezőgazdasági

termelési célú sövények és fák kivágásának, metszésének és egyéb csonkításának tilalma marad, mint gazdálkodói előírás.

2025-től a nem termelő elemek kijelölésének gyakorlata az Agro-ökológiai Program önkéntes vállalásai között fog tovább élni.